



HÖGSKOLAN
DALARNA

Examensarbete

Kandidatexamen

Är vi svenskar nu?

En kvalitativ studie om före detta ensamkommande flyktingbarns syn på den egna kulturella identiteten i förhållande till den svenska kulturens dominans

Författare: Martin Winqvist & Alexander Gävert

Handledare: Ingrid Grosse

Examinator: Peter Jansson

Ämne/huvudområde: Sociologi

Kurskod: SO2009

Poäng: 15hp

Examinationsdatum: 2018-05-30

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA. Publiceringen sker open access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet.

Open access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten open access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (fritt tillgänglig på nätet, open access):

Ja

Nej

Abstract

The purpose of the study was to seek a deeper understanding of how former unaccompanied refugees look at their situation in Sweden; how they describe their own sense of belonging, how they view participation in Swedish society and how they perceive "the Swedish culture". To answer the purpose of the study we have used a qualitative method in the form of semi structured interviews. During these interviews questions were raised based on three themes: KASAM (sense of context), cultural meetings and social interaction. The result showed that there are several reasons why cultural integration is difficult to achieve, that the respondents are to a small extent cultural-integrated and that the theories that exist about cultural integration cannot accurately be used to identify different types of integration.

Keyword: *Refugees, KASAM, Cultural Integration, Cultural Meeting, Social Interaction*

Sammanfattning

Syftet med studien var att söka en djupare förståelse för hur före detta ensamkommande flyktingbarn ser på sin situation i Sverige; hur de beskriver och redogör för sin egen känsla av samhörighet, hur de ser på delaktighet i det svenska samhället och hur de uppfattar "den svenska kulturen". För att besvara syftet med studien har vi använt oss av en kvalitativ metod i form av semistrukturerade intervjuer. Under dessa intervjutillfällen ställdes frågor utifrån tre teman, vilka handlade om KASAM (känsla av sammanhang), kulturmöten och social interaktion. Resultatet visade att det finns ett flertal skäl till att kulturell integration är svår att uppnå, att respondenterna i liten grad är kulturellt integrerade samt att de teorier som finns i ämnet om kulturell integration inte med exakthet kan användas för att identifiera olika typer av integration.

Nyckelord: *Flyktingar, KASAM, kulturell integration, kulturmöte, social interaktion*

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Ingrid Grosse för hjälp i form av återkoppling och betydelsefulla kommentarer under arbetet med vår studie. Vi vill också tacka våra närstående för att de gett oss möjligheten att lägga ner den tid som behövts för att färdigställa studien samt att de stöttat med uppmuntran och riktat ett kritiskt öga mot det vi satt på pränt. Avslutningsvis vill vi tacka våra respondenter för att de möjliggjort för oss att studera det vi avsett och för att de tagit av sin tid för att besvara våra frågor.

Martin Winqvist och Alexander Gävert

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Syfte	2
1.3 Frågeställningar	3
1.4 Disposition & avgränsningar	3
2. Teori	4
2.1 Tidigare forskning	4
2.2 Begreppsdefinitioner	5
2.2.1 Ensamkommande flyktingbarn – Vem eller vilka är det?	5
2.2.2 Flyktingmottagande	6
2.2.3 Nationalstaten – Den svenska kulturen	6
2.2.4 Etnicitet – Vad är det?	7
2.3 Teoretisk utgångspunkt	8
2.3.1 Kulturmöte – Vad innebär det?	8
2.3.2 KASAM	11
2.3.3 Social interaktion	12
3. Metod	14
3.1 Undersökningsdesign	14
3.1.1 Undersökningsmetod	14
3.1.2 Undersökningsinstrument	15
3.2 Urval	16
3.2.1 Presentation av respondentgruppen	16
3.3 Genomförande	17
3.4 Tillförlitlighet, trovärdighet, överförbarhet och pålitlighet	19
3.5 Etik	19
3.6 Dataanalysmetod och analysprocess	21
4. Resultat	23
4.1 Antonovsky - KASAM	23

4.2 Goffman -Social interaktion	26
4.3 Berry - Kulturmöte	27
5. Analys och diskussion	31
6. Slutsats	36
6.1 Sammanfattade slutsatser	36
6.2 Avslutande reflektioner	36
Referenslista	38
Bilaga I	40
Intervjuguide	40
Bilaga II	42
Informationsbrev	42
Bilaga III	42
Blankett för etisk egengranskning av studentprojekt som involverar människor	42

Figurförteckning

Figur I.	9
----------	---

1. Inledning

Nedan följer en presentation av den bakgrund som motiverar vår studies relevans. Därefter presenteras ett konkret syfte samt två frågeställningar som är tänkta att hjälpa till att besvara syftet.

1.1 Bakgrund

Enligt migrationsverkets siffror tog Sverige under år 2015 emot totalt 162 877 asylsökande, vilket motsvarar cirka det dubbla antalet jämfört med år 2014 (Berger 2016). Immigration, som länge varit en politisk fråga i Sverige, har i och med den stora flyktingkrisen som inleddes 2015 i Europa och Sverige blivit ett vitt omdiskuterat och omdebatterat ämne i såväl svensk politik som i vardagliga sammanhang. En av de frågor som diskuteras politiskt till följd av den stora flyktingkrisen, bland annat inför det kommande riksdagsvalet, är hur väl Sverige lyckas integrera de nyanlända i det svenska samhället.

Bland de flyktingar och asylsökande utmärker sig ensamkommande flyktingbarn (fortsatt EF) som en särskild grupp, på grund av bland annat deras sårbarhet, särskilda rättigheter och särskilt utformad lagstiftning samt unga ålder. Insatserna för EF är omfattande med bland annat rätt till skolgång och förmyndare eller god man. Deras unga ålder medför att de kan anses vara mer flexibla och öppna för nya intryck såsom den nya sociala verkligheten i ett nytt land, Sverige: EF är fortfarande i en fas av socialisering. Bland annat på grund av dessa aspekter väcks funderingar på hur identitet, kulturella identiteter samt gruppstillhörighet utvecklas hos EF. Gemensamt för dessa begrepp anser vi är att de ryms inom den sociologiska forskningen och kan leda fram till en förståelse för de processer och tankar som gruppen av ensamkommande hanterar och tänker i sitt inträde på den nya arena vi kallar Sverige.

När vi väljer att studera den kulturella aspekten av integration behöver vi välja utifrån vilket perspektiv vi ska titta på den kultur som invandrare eller inflyttande möts av när de kommer till Sverige. Historiskt har nationalstaten hävdad territoriell suveränitet inom vars gränser den medskapade och präglade en nationell kultur, inte minst genom utformning av skolor, ett nationellt enhetligt språk, nationellt medborgarskap, nationell rösträtt, välfärdsstat, förvaltning, nationella helgdagar och nationella symboler. Det har ur rådande normer och regler vuxit fram en lagstiftning och ett nationellt förhållningssätt där nationalstaten får en roll som kulturell identitetsskapare. Sammantaget ger detta en övergripande bild av en nationell kultur gentemot

vilken en invandrare behöver förhålla sig. (Lidskog & Deniz 2009, s.82) Hur upplever före detta EF samhörighet, delaktighet? Hur upplever de dominansen av den svenska nationella kulturen? Gemensamt för ovanstående aspekter av den svenska nationalstatskulturen är att de tar sig uttryck genom kanaler styrda av staten och eller dominerande aktörer inom media och institutioner. Exempelvis förmedlas i nyhetssoffan på TV olika sätt på vilka nationella helgdagar och traditioner firas, media rapporterar om svenska framgångar inom idrotten och hur svensk musik etableras på världsscenen. Genom skolan och myndigheter förmedlas bilden av Sverige så som nationalstaten vill att den ska visas och hur Sverige historiskt vuxit fram till vad det är idag.¹ När EF aktivt eller passivt kommer i kontakt med den svenska kultur de behöver bemöta och förhålla sig till är de nästan uteslutande hänvisade till den bilden av svensk kultur.

Då Sverige, som ovan nämns, tagit emot en stor andel flyktingar från andra nationer med en annan kultur, det vill säga andra kulturer, är vi intresserade av att titta på hur dessa människor anser och känner att de passar in och blir en del av den svenska kulturen. Det finns olika sätt på vilka en människa med en annan kultur än den nationellt dominerande kulturen kan integreras och med stöd av sociologisk teori om kulturmöte kan vi studera hur EF i Sverige anser sig vara delaktiga och känner samhörighet med den svenska kulturen.

1.2 Syfte

Syftet med uppsatsen är att söka en djupare förståelse för hur ensamkommande flyktingbarn som nu ”står på egna ben” som vuxna, ser på sin situation i Sverige; hur de beskriver och redogör för sin egen känsla av samhörighet, hur de ser på delaktighet i det svenska samhället och hur de uppfattar ”den svenska kulturen”. För att undersöka detta har vi valt att titta på den kulturella aspekten av integration och hur kulturer möts samt hur detta möte upplevs av de EF som kommit till Sverige och nu lever här som vuxna.

¹ Alternativa underliggande kulturyttringar som exempelvis den svenska punken, HBTQ-rörelsen eller raggarna, kommer initialt att vara mindre uppenbart för EF. Dessa subkulturer har sin arena utanför den stora och lättillgängliga scen där nationalstaten förmedlar sitt budskap.

1.3 Frågeställningar

Syftet kommer att besvaras med hjälp av följande frågeställningar:

- Anser respondenterna att det finns en dominerande svensk nationell kultur, och i så fall, hur beskriver de den svenska kulturen?
- Känner sig respondenterna kulturellt integrerade i Sverige?

1.4 Disposition & avgränsningar

Inledningsvis kommer en överblick av teorier och tidigare forskning att presenteras. Därefter kommer det i nästkommande kapitel, metodkapitlet, en presentation av den metod vi valt att använda för denna studie. Detta följs därefter upp av ett kapitel där vi presenterar analys och resultat, för att i efterföljande kapitel diskutera dessa. I det avslutande kapitlet ger vi sken åt våra egna reflektioner och slutsatser om studien och det behandlade området.

Studien är även avgränsad med ett fokus riktat mot nu vuxna ensamkommande flyktingbarn och integration av dessa EF, som anlant till samma kommun under samma år, 2011. Ytterligare avgränsning har gjorts i och med komplexiteten och bredden bakom begreppet integration, där vi valt att fokusera på kulturmötet som måttvärde på integration.

2. Teori

Nedan presenteras tidigare forskning och en teoretisk överblick inom studiens ämne. Inledningsvis presenteras tidigare forskning därefter begreppsdefinitioner, för att sedan delge en fördjupad beskrivning av de teorier som är relevanta i förhållande till denna studies syfte och kontext.

2.1 Tidigare forskning

Vi har letat efter tidigare forskning med relevans för vår studie och förutom Berrys (1997) forskning om invandrades respons till en ny kultur, som vi valt att redovisa under teoretisk utgångspunkt, har vi valt att här nedan presentera två studier, Hessle (2009) och Wernesjö (2014) som båda forskat på ensamkommande flyktingbarn i Sverige och deras livssituation efter erhållet uppehållstillstånd.

Ensamkommande men inte ensamma

Hessle (2009) gör en uppföljande studie baserat på författarens tidigare undersökning där hon via hälsoenkäter undersökte måendet hos 100 nyanlända ensamkommande flyktingbarn. Resultatet av denna enkät visade på en utbredd psykisk ohälsa hos respondenterna, kopplat till deras situation, vilket utgjorde grunden för aktuell studie där författaren undersökt hur respondenterna upplever sin situation tio år senare.

Författaren gjorde avgränsningar i urvalet till att omfatta de som fått permanent uppehållstillstånd och var fortsatt bosatta i Sverige vilket gav 68 potentiella individer. Av dessa valdes 20 ut med spridning inom faktorer såsom kön, ursprungsland och ålder för att sedan intervjuas utifrån en kvalitativ metod med semistrukturerade intervjuer. (Hessle, 2009)

Studien visar att respondenterna väl etablerat sig i Sverige vad gäller sysselsättning i form av arbete, flertalet har även erhållit svenskt medborgarskap och nästintill 75 % av respondenterna har ingått äktenskap. (Hessle, 2009)

Respondenterna upplever att etableringsprocessen inneburit svårigheter, att det varit svårt att hantera mötet mellan deras ursprungliga kultur och den svenska. Detta har varit särskilt svårt för de respondenter som inte bott tillsammans med familj eller släktingar då den nya kulturen inneburit ett stort personligt ansvar vad gäller alla vardagliga och långsiktiga beslut som ligger

på individnivå. Ensamhet har även detta varit en svårighet för respondenterna där saknaden efter familjen varit påtaglig och skapat oro hos dem. (Hessle, 2009)

Conditional Belonging: Listening to Unaccompanied Young Refugees' Voices

Wernesjö (2014) har i sin avhandling valt att intervjua 17 unga vuxna som kommit till Sverige som ensamkommande flyktingbarn och som nu fått uppehållstillstånd. Författaren lägger fokus på att undersöka respondenternas egna erfarenheter och upplevelser av att komma till- och leva i det svenska samhället. Tonvikten läggs vid respondenternas egna upplevelser av tillhörighet, både vad gäller den egna uppfattningen av identitet, samt upplevelsen av att känna sig hemma i den svenska gemenskapen och platsen de bosatt sig på. Författaren har i sitt urval av respondenter valt individer som bor i storstäder och de som bor i mindre samhällen. (Wernesjö, 2014)

Respondenterna berättar hur de haft intentionen att träffa svenska ungdomar för att bli del i gemenskapen och lära sig språket men att detta upplevts som svårt och en ensidig ansträngning från deras sida. Vidare redogör författaren för hur respondenterna i stor utsträckning vänt sig till ungdomar i samma situation som de själva eller som har varit där för stöd och hjälp istället för representanter för samhället såsom boendepersonal, gode män och anställda vid socialtjänsten. Respondenterna är även medvetna om de negativa föreställningar som finns angående deras grupp, exempelvis ”flyktingbarn” och förhåller sig till dessa på ett sätt som påverkar deras känsla av tillhörighet. Med detta påvisar Wernesjö (2014) att tillhörigheten inte enbart ligger hos respondenterna utan är villkorad av samhället där detta visas genom hur samhället, både i ett större perspektiv och på lokalnivå, avgör huruvida respondenterna beviljas eller förvägras tillhörighet.

2.2 Begreppsdefinitioner

2.2.1 Ensamkommande flyktingbarn – Vem eller vilka är det?

Enligt FN och UNHCR är definitionen av ett ensamkommande flyktingbarn: ”Ensamkommande flyktingbarn är enligt FN: s definition personer under 18 år, eller annan lägre myndighetsålder, som söker asyl i ett land utan att ha föräldrar eller andra vårdnadshavare tillgängliga i mottagarlandet. Som annan vårdnadshavare räknas normalt släktingar”. (UNHCR, 1997, s.7) Denna definition ligger till grund för vårt urval då de unga vuxna vi intervjuat alla bedömts utifrån dessa kriterier och av Migrationsverket bedömts som ensamkommande

flyktingbarn och därmed fått ett mottagande i Sverige utifrån lagstiftning som reglerar detta mottagande gällande placering och insatser.

2.2.2 Flyktingmottagande

Nedan redovisar vi den rådande lagstiftning som styr mottagande, placering och omhändertagande av de EF som söker asyl i Sverige. Samtliga respondenter har placerats och mottagits utifrån rådande lagstiftning och tilldelats de resurser som regleras enligt de lagar och förordningar som gäller för ensamkommande asylsökande barn i Sverige. Detta visar på ett konformistiskt förhållningssätt från staten och kommunerna för att säkerställa att de EF som placeras runt om i Sverige ska beredas samma möjligheter till att integreras och i förlängningen klara sig själv, oberoende av mottagarkommun.

Enligt **1 b § 1 2 och 3 §§** i lag om mottagande av asylsökande m.fl. (SFS 1994:137) finns särskilda bestämmelser om mottagande av barn under 18 år som vid ankomsten till Sverige är skilda från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller som efter ankomsten står utan sådan ställföreträdare (ensamkommande barn). Bestämmelserna är tillämpliga endast så länge barnet är att anse som ensamkommande. *Lag (2017:578)*. (SFS 1994:137)

3 § Utlänningar som avses i 1 § första stycket 1 och 2 ska av Migrationsverket erbjudas plats på en förläggning. Första stycket gäller inte ensamkommande barn som avses i 1 § första stycket 1 och 2. För dessa barn ska Migrationsverket i stället anvisa en kommun som ska ordna boendet. När Migrationsverket anvisat en kommun ska det anses att barnet vistas i den kommunen i den mening som avses i 2 a kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453). (SFS 1994:137)

2.2.3 Nationalstaten – Den svenska kulturen

Den svenska nationalstaten växte fram med två egentliga syften; att bevaka sina intressen utåt och att kontrollera sina intressen inom staten. Genom att befästa territoriella gränser mot grannländerna, att lagstifta och utveckla en nationell lag samt att skapa ett medborgarskap kunde nationalstaten Sverige kontrollera vem och vilka som flyttade till och från Sverige samt skapa ett militärt försvar av gränserna. Att kontrollera det som händer inom gränserna skedde genom att staten lagstiftade nationell lag som reglerade vilka beteenden, sedvänjor och ageranden som var önskvärda. På detta sätt styrde staten befolkningen i en gemensam riktning

mot en gemensam nationell identitet där den svenska kulturen införlivats och sammankopplats med nationalstaten Sverige. (Lidskog & Deniz 2009, s.82)

Den nationella identiteten är tanken på att ett folk inom en nationalstats territoriella gränser delar och omfattas av en gemensam kultur. Denna kultur differentieras ifrån andra länders kultur och är explicit för den egna staten. Denna tanke och definition ger således att ett folk binds ihop med en stat och får en gemensam kultur och identitet som sammanfaller med de territoriella gränserna. (Lidskog & Deniz 2009, s.93) Det finns flera sätt på vilka staten kan förstärka och fördjupa den nationella kulturella identiteten hos sin befolkning. Genom en gemensam symbolik, att samla befolkningen under nationsflaggan och kungahuset skapas ett symbolvärde som binder samman folket. Gemensamma riter och traditioner TV-sänds, nationens historia lärs ut i skolan och de olika idrotts-landslagen slåss under den svenska flaggan. (Lidskog & Deniz 2009, s.94) Nationalstatens kultur kan således beskrivas som tankeinhåll, värderingar och sedvänjor som håller ihop landets befolkning. (Lidskog & Deniz 2009, s.96)

2.2.4 Etnicitet – Vad är det?

För att förstå *hur* en individ ser på sin del i ett samhälle, i det här fallet hur en invandrad individ och en samlad grupp av individer, utifrån begreppet etnicitet måste vi identifiera vad etnicitet och etnisk identitet är. ”Identifikation med och känsla av tillhörighet till en etnisk grupp” är den definition som återfinns i den svenska nationalencyklopedin (NE).

Etnicitet som begrepp kan uttryckas utifrån olika angreppsvinklar eller sätt att se på själva fenomenet. Gemensamt för de olika ansatserna är att de syftar till att åtskilja folk, att kategorisera och dela in människor utifrån olika kriterier eller preferenser. Vi redovisar här nedan två definitioner eller ansatser med vilka man inom forskning definierar etnicitet.

Den *essentialistiska* ansatsen ser på etnicitet som något statiskt och oföränderligt. Etniciteten är kopplad till födelseland, föräldrarnas ursprung, det talade språket, traditioner samt religion. Enligt denna ansats har vi ”tilldelats” en etnicitet och kommer att ha den genom livet. (Wikström 2009, s.12) Rasbegreppet, som fortfarande är ett vardagligt uttryck i bland annat USA, beskriver etnicitet utifrån fysiska särdrag kopplat till en viss etnicitet. En etnicitet kan således urskiljas baserat på till exempel hudfärg. Man kan alltså inte byta etnicitet genom att flytta till ett annat land, bosätta sig där och leva resten av sitt liv där som en del av det nya

samhället. Detta medför att essentialismen som ansats inte låter några invandrare bli etniskt svenska per definition.

Konstruktionismen ser etnicitet som något som skapas, inte är medfött. Etniciteten skapas i relationer och sociala sammanhang. Grundläggande för konstruktionismen är att etnicitet uppstår först i mötet mellan olika grupper. Genom sociala relationer och processer där grupper i relation med och mot varandra skapar gemensamma attribut skapas etniciteten som sammanhållande epitet för de olika grupperna och som definition för att särskilja och åtskilja grupperna. Etnicitet är alltså en klassificering med syfte att skilja grupper åt och som finns först när homogena grupper möts och interagerar. (Wikström 2009, s.12-13)

2.3 Teoretisk utgångspunkt

Syftet med den teoretiska utgångspunkten är att utifrån en sociologisk ståndpunkt betrakta de fenomen vi valt att studera och genom att studera dessa fenomen i ljuset av sociologisk teori önskar vi hitta svar på våra frågor. Vi har valt att använda oss av Erving Goffmans teorier och då främst hans teori kring social interaktion, John W. Berrys teori om kulturmöte samt Aaron Antonovsky teori om *KASAM*, känsla av sammanhang. Dessa teorier presenteras inte i sin helhet utan vi redovisar och presenterar de delar av teorierna som vi anser vara relevanta för vår studie. De tre teorierna kan alla var för sig och tillsammans kasta ljus över de processer som äger rum när människor från olika kulturer möts och den inverkan detta har på individen.

2.3.1 Kulturmöte – Vad innebär det?

När två olika autonoma ”kulturer” möts, genom grupper av människor som i sammanhanget kan kallas ”kulturbärare”, och den ena kulturen på grund av detta möte förändras uppstår *kulturmöte*. I och med detta möte och att en grupp kulturella identitet förändras kan det uttryckas som att en grupp blir den dominanta och den andra gruppen underordnad och i olika utsträckning anammar kulturella drag ifrån den dominanta gruppen. (Berry 1997, s.7)

En annan definition av kulturmöte beskrivs som: ” förståelsen av de fenomen som uppstår när grupper av individer från olika kulturer kontinuerligt möts, där resultatet är påföljande förändringar i kulturella mönster hos båda grupperna”. (Redfield, Linton & Herskovits 1936, s.149)

För att sammanfatta begreppet kulturmöte behöver det förstås som en övergripande beskrivning av möten mellan kulturer och hur dessa möten tar sig uttryck. Gemensamt för definitionerna är att dessa kulturmöten renderar en förändring i kulturella uttryck. Vidare kommer kulturmöte att leda till en förändring i hur en eller flera grupper av kulturbärare förändrar eller anpassar de sätt på vilket de uttrycker sin egen kultur och hur detta sker i samspel eller möte med den andra kulturen. Dessa förändringar eller anpassningar tar sig olika uttryck beroende på hur inställningen till socialisering och den egna kulturen är hos den underordnade gruppen men beror även på inställningen till nya kulturer som finns i den dominerande gruppen.

Dessa definitioner är av vikt för att förstå begreppet integration och mekanismerna som gör att människor från en annan kultur kan integreras. Berry redogör vidare för hur denna förändring tar sig olika uttryck beroende på inställningen hos människorna i den underordnade gruppen. Med inställning avses här inställning till vikten av att uppnå en god social interaktion till den dominanta gruppen och den kultur den representerar samt inställningen till den egna kulturella identiteten och vikten av att behålla den identiteten även i möten med den dominerande kulturen. (Berry 1997, s.9)

Berry redogör för fyra övergripande former av inställning, hur en grupp kan ställa sig till dels den egna kulturen och dels den dominerande kulturen. Dessa fyra kan ställas upp i ett diagram som visar hur inställningen gentemot den egna kulturen i relation till viljan att interagera och ta till sig av den dominerande kulturen ger fyra olika utfall av hur den underordnade gruppen placerar sig i det nya samhället och gentemot den dominerande kulturen. (Berry 1997, s.9)

		<i>Finns vikten av att bibehålla sin egen kulturella identitet?</i>	
		JA	NEJ
<i>Finns vikten av att underhålla en god relation till den dominerande gruppen och dess kultur?</i>	JA	<i>INTEGRATION</i>	<i>ASSIMILATION</i>
	NEJ	<i>SEGREGATION</i>	<i>MARGINALISERING</i>

Figur 1. Fritt från Berry (1997) Inställning gentemot den egna kulturen – Viljan att interagera med den dominerande kulturen.²

² Berry, John W. (1997). Immigration, Acculturation, and Adaptation. *Applied Psychology: An International Review*, 46(1), 5-68

Om den underordnade gruppen har en vilja att skapa och behålla en god social interaktion och kontakt med den dominanta gruppen och samtidigt inte känner ett behov av att behålla sin egna kulturella identitet kommer den underordnade gruppen att "assimileras" in i den dominanta gruppens kulturella identitet. Detta kan beskrivas som att den underordnade gruppen "kastar av sig sina gamla kläder" och istället anpassar sig och tar in och använder den dominanta gruppens kulturella yttringar och manér. För att exemplifiera skulle detta kunna innebära att invandrare slutar att klä sig i sina traditionella kläder, inte lagar de maträtter de tidigare har lagat och slutar att lyssna på den musik de tidigare lyssnat på och istället tar in och gör det som de uppfattar att den dominanta gruppen gör. I och med detta kommer den underordnade gruppens kultur att väljas bort för att den underordnade gruppen ska smälta in och anpassa sig till den rådande dominerande kulturen. (Berry 1997, s.9)

Om fallet istället är att den underordnade gruppen fortfarande vill ha en god social interaktion med den dominerande gruppen men värdesätter den egna kulturen och den egna kulturella identiteten är det mer sannolikt att den underordnade gruppen "integreras". Detta ställer krav på båda grupper och det samhälle de lever i, krav på samarbete och tolerans. (Berry 1997, s.9) Resultatet blir dock att ett pluralistiskt samhälle utformas och växer fram där de olika kulturerna blandas utan att de tappar sin ursprungliga identitet. Detta kan exemplifieras med att invandrare i Sverige behåller sina kulturella yttringar och uttryck ifrån hemlandet och att detta "släpps in" och accepteras av det svenska samhället genom till exempel att mat, musik och låneord från den invandrade kulturen införlivas i den svenska kulturen och vardagen.

Berry redogör även för de två fall där den underordnade gruppen inte önskar ha en god och kontinuerlig kontakt med den dominerande gruppen och där inställningen till den egna kulturen bär en avgörande betydelse. I det fall där den egna kulturen är viktig och önskas bibehållas blir resultatet att gruppen *segregeras* och isolerar sig som en egen grupp med liten kontakt eller utbyte med den dominerande kulturen. (Berry 1997, s.9)

I det fall där den underordnade gruppen inte söker kontakt och interaktion med den dominanta gruppen och inte heller ser vikten av att bibehålla sin egna kulturella identitet finns det inget gemensamt socialt bindemedel vilket resulterar i att gruppen *marginaliseras*. (Berry 1997, s.9)

I de fall där det hos den underordnade gruppen finns en vilja att interagera och samverka med den dominerande gruppen ställs det ett krav på den dominerande gruppen att släppa in och

välkomna den underordnade gruppen och släppa in dem på "sin arena". Utan detta engagemang och vilja att interagera med en ny grupp är förutsättningarna för framförallt integration svåra att uppnå utan utfallet blir sannolikt istället att den underordnade gruppen tvingas att ta efter den dominanta gruppens kulturella yttringar för att då istället assimileras.

2.3.2 KASAM

I sin bok *Hälsans mysterium* redogör Antonovsky för de tre delar av KASAM (känsla av sammanhang) som utgör det salutogena (med fokus på det friska och fungerande) perspektiv som används för att beskriva hur människor identifierar och hanterar sin omgivning och ger den en mening och ett sammanhang där de kan placera sig själva. Dessa tre komponenter är *begriplighet*, *hanterbarhet* och *meningsfullhet*. (Antonovsky 2005, s.43-44) Begriplighet syftar till individens förmåga att begripliggöra inre och yttre stimuli på ett sätt som är förnuftsmässigt och på så sätt för sig själv kunna placera in olika former av skeenden och händelser i ett sammanhang där de blir begripliga. Även om dessa skeenden kommer som en överraskning eller är oförutsedda går de att ordna in och förklara. (Antonovsky 2005, s.44) Med denna aspekt av hur man hanterar sin omgivning kopplat till våra studieobjekt kan vi se hur förmågan att bemöta nya kulturella uttryck och ordna in dessa så att de blir begripliga och går att förklara. Detta medför att våra studieobjekt kan skapa ett sammanhang i vilket de känner sig bekväma.

Hanterbarhet definieras som den grad av upplevelse eller känsla av att ha tillräckliga resurser till sitt förfogande för att hantera de krav som ställs eller de stimuli som man blir utsatt för (stress). Dessa resurser behöver inte förfogas över av den enskilde individen utan kan stå till förfogande via andra personer eller institutioner i dennes närhet. Exempel på detta kan vara vänner, Gud, arbetskamrater eller en familjemedlem. Denna hanterbarhet resulterar i att om graden av den är stor hos individen ser denne inte sig själv som ett offer för omständigheterna i samma utsträckning, utan har en inneboende förmåga att se till den övergående natur hos dessa skeenden samt förstå att de inte drabbar en själv på grund av en inneboende orättvisa. (Antonovsky 2005, s.45) Om vi i ljuset av denna definition betraktar gruppen av före detta ensamkommande flyktingbarn blir hanterbarheten det sätt vi kan studera hur de hanterar sin situation som varande en minoritet med begränsad inblick i den svenska kulturen och vilken effekt detta har på hur de anser sig kunna bemöta och hantera det.

Meningsfullhet är den tredje och sista delen i KASAM och åsyftar individens förmåga att känna att livet har en känslomässig innebörd. Att de problem, utmaningar och motgångar man möts

av genom livet till stor del är värda att lägga energi på, att de välkomnas av individen snarare än att ses på som hinder och motgångar som bör undvikas. Genom att våga och vilja lägga energi på dessa utmaningar kommer individen med större sannolikhet hitta en mening med dessa händelser och kunna ta sig igenom dessa med stolthet över sig själv. (Antonovsky 2005, s.46) Genom en god meningsfullhet kan våra studieobjekt möta och hantera de utmaningar det innebär att ställas inför en ny kultur och en ny situation där det lätt upplevs som att de står inför något ouppnåeligt. Genom att samla energi och vilja kommer de genom sina framgångar och framsteg att skapa en känsla av meningsfullhet som bidrar till en sammantagen känsla av sammanhang.

2.3.3 Social interaktion

Vi har valt att titta på de delar av social interaktion som rör gruppen och grupperns sätt att interagera i samhället. Goffman presenterar först och främst sin teori om framträdandet, hur vi för oss och presenterar oss gentemot andra och placerar detta framträdande i en dramaturgisk kontext; vi spelar teater. Detta rollspel sker för att vi ska passa in i sammanhanget och passera i enlighet med den rådande normen, det ”normala”. När vi spelar en roll eller framträder inför andra kommer detta framträdande att ske utefter de rådande normer och värden som finns i samhället som utgör kulissen för framträdandet (Goffman 2009, s.39) Detta betyder att vi spelar en roll och presenterar oss själva utefter de kulturella betingelser som format oss under uppväxten (förutsatt att vi är kvar i den kultur där vi växt upp) och därmed ger en trovärdighet till det vi förmedlar. Just genom att vi håller oss till de befästa kulturella värden och mönster i vår omgivning när vi framträder inför andra befästs dessa mönster och blir allmängiltiga. På detta sätt kan ett mer eller mindre enhetligt kulturellt uttryck skapas och underhållas av de gruppmedlemmar som vistas i- och verkar inom denna grupp. (Goffman 2009, s.39-40)

För våra studieobjekt betyder detta att de vuxit upp med en uppsättning kulturella uttryck som formats och skapats ur de värden och normer som rått inom deras kultur. Dessa uttryck har lärts in, tränats in och använts i den sociala interaktionen och på så sätt skapat ett ramverk inom vilken den sociala interaktionen skett. Genom att följa detta ramverk har våra studieobjekt kunnat interagera och kommunicera utan att riskera sanktioner eller identitetsförlust.

Vidare beskriver Goffman dessa uttryck som en ”teckenutrustning” som är specifik för olika grupper. Genom att använda denna teckenutrustning förmedlar och signalerar jag till andra min

grupptillhörighet. (Goffman 2009, s.40) Goffman anser att denna teckenutrustning går att lära in och implementera i sin egen rollpresentation och på så sätt kan man utge sig för att tillhöra den grupp vars teckenutrustning man använder. (Goffman 2009, s.40) Detta medför att för våra studieobjekt kan detta vara en väg att närma sig den, för dem, nya formen av interaktion. Genom att lära sig den teckenutrustning som finns hos den grupp de önskar vara del av eller interagera med kan de bättre göra sig förstådda och ”smälta in”. Ställt mot de sammanhang och situationer vi har för avsikt att studera kan vi av ovan nämnda teori dra slutsatsen att det finns en teckenutrustning som våra studieobjekt kan ta del av och lära sig. Dock kräver detta att studieobjekten får tillgång till de sammanhang i vilka dessa tecken och uttryck används och brukas. Genom interaktion med den dominerande gruppen kan våra studieobjekt studera och lära in den teckenutrustning som används av den dominerande gruppen. Om våra studieobjekt i mindre utsträckning interagerar och istället observerar är de hänvisade till de forum och arenor där den dominerande gruppen presenterar sig själva och den bild av sig som de önskar förmedla. Det är detta vi vill koppla till hur nationalstaten Sverige förmedlar bilden av sin kultur och sina kulturella uttryck.

Sammanfattningsvis ligger dessa tre teoretiska utgångspunkter till grund för hur vi tematiserar våra frågor till respondenterna i intervjuguiden, hur vi analyserar insamlat material och med hjälp av teorierna hoppas få en djupare förståelse av materialet samt utgör den punkt som vi återkommande återvänder till under arbetets gång för att öka vår förståelse och för att hitta samband.

3. Metod

Nedan följer en presentation av metod och tillvägagångssätt. All metod har sin utgångspunkt i studiens syfte och tillhörande frågeställningar och motiveras med stöd i relevant litteratur.

3.1 Undersökningsdesign

3.1.1 Undersökningsmetod

För att nå slutsatser inom forskning talar man oftast om två olika metoder, *deduktiv*- eller *induktiv* metod. Inom ett deduktivt synsätt beskrivs teorin vara det som styr forskningen medan det inom ett induktivt synsätt är teorin som är ett resultat av forskningen (Bryman 2011, s.20). Trost (2010, s.37) beskriver en tredje metod som *abduktion*, en metodologisk ansats som befinner sig mellan induktion och deduktion. Vidare beskriver Trost (2010, s.37) hur abduktion kan liknas vid en gissning eller ”an educated guess”. Vi anser vår studie vara av deduktiv natur och att vår ansats således är den deduktiva. Dock har vi inspirerats av den abduktiva ansatsen i och med att vi som genomför studien till viss del låter vår förståelse bli till och skapas mellan teorin och empirin.

Kvalitativa metoder och termen ”kvalitet” handlar i enligt (Bjereld, Demker, & Hinnfors 2009, s.118) om forskarens eller forskarnas intresse av vilka kvaliteter eller egenskaper som en företeelse har. Det handlar i stort om att undersöka attityder samt frågor i detalj eller på ett mer djupgående plan (Bjereld, Demker, & Hinnfors 2009, s.118). Vi anser att ovanstående motiverar vårt val att använda oss av en undersökningsmetod av kvalitativ karaktär. Detta i och med att vi i vår studie vill söka en djupare förståelse för hur nu vuxna ensamkommande flyktingbarn som gått igenom den statligt- och kommunalt regisserade vård- och behandlingskedjan och nu ”står på egna ben” utan särskilda insatser eller stöd, ser på sin plats i det svenska samhället och hur de beskriver och redogör för sin egen känsla av integration.

Semistrukturerade intervjuer bygger på ett förutbestämt frågeschema med öppna frågor som ställs till samtliga respondenter, där sedan följdfrågorna kan variera beroende på vad en respondent berättar och vad intervjuaren anser vara av vikt att lägga mer fokus på (Bryman 2011, s.206). Eftersom semistrukturerade intervjuer består av öppna frågor samt följdfrågor tror vi att denna intervjumetod ger möjlighet att få berättande, beskrivande och detaljerade svar av respondenterna. I och med detta anser vi också att semistrukturerade intervjuer är lämpliga att använda i denna studie då syftet och frågeställningarna kräver denna typ av svar.

Även flexibiliteten som Denscombe (2016, s.266) beskriver vara en egenskap i semistrukturerade intervjuer, som tillåter respondenter att utveckla och på ett mer djupgående sätt tala om de ämnen som presenteras av intervjuaren, ser vi talar för att semistrukturerade intervjuer är bäst lämpat för vår studie. Vi anser ytterligare en fördel vara att följdfrågor kan variera utefter vad respondenterna säger, vilket vi tror skapar en känsla där intervjun upplevs som ett vanligt samtal snarare än ett förhör. För att undvika att samtalsämnen under intervjun går utanför det område som avses studeras är det viktigt att den som håller i intervjun hela tiden styr samtalet med hjälp av sitt frågeschema. Vi har valt individuella intervjuer som metod framför gruppintervju då vi förväntar oss ett bredare material med fler och mer varierande infallsvinklar med vald metod än om vi valt en gruppintervju där vi anser att resultatet riskerar att sakna nyanser och bredd.

Det kommer även att finnas utrymme för att göra uppföljande enstaka intervjuer om det i analysen framkommer att vi behöver ett större dataunderlag för att på ett tillfredsställande sätt kunna besvara valda frågeställningar.

3.1.2 Undersökningsinstrument

Inför datainsamlingen utformades en intervjuguide (*Bilaga I*). Intervjuguiden har i tidigare skede testats på två individer för att kontrollera och säkerställa att de teman och frågor vi valt att använda oss av håller den kvalitet vi eftersöker för att i förlängningen besvara studiens syfte och för att ge oss möjligheten att rätta till eventuella problem i tid. Detta är enligt oss en viktig aspekt i och med att tidsåtgången för att göra om intervjuprocessen förmodligen är större än tidsåtgången att utföra pilotstudien. Vi anser även att denna pilotstudie förutom aspekten att den gett oss möjlighet att säkerställa och utforma en enligt oss väl fungerade intervjuguide även har genererat ett extra övningstillfälle inför de kommande intervjuerna.

Intervjuguidens utformning bygger på frågor av dels inledande- och dels uppföljande karaktär. Bryman (2011, s.422) exemplifierar olika inledande frågor, vilket kan beskrivas som den huvudsakliga frågan, exempelvis "Berätta om hur du definierar begreppet integration?". De uppföljande frågorna är till skillnad från de inledande frågorna tänkta att inbringa en bredare beskrivning eller fördjupning av svaret, exempelvis "Kan du ge ett exempel på det du sa om...". Trost (2010, s.84) beskriver även hur de absolut första frågorna och kontakten kan vara avgörande för hur resten av intervjun fortlöper och att det är av vikt att respondenterna upplever trygghet i situationen. Med anledning av ovanstående kommer vi inleda intervjuerna med att

ställa frågor av enkel, allmän karaktär i syfte att skapa trygghet för respondenterna i intervjusituationen.

3.2 Urval

För att besvara valda frågeställningar och studiens syfte har vi valt att använda oss av ett *målstyrt urval*. Det vill säga ett urval som bygger på att forskaren eller forskarna väljer ut sina respondenter utifrån vilka som anses ha anknytning till det som studien syftar till att undersöka (Bryman 2011, s.434). Vi väljer således urvalsmetod utifrån en förhoppning om att använda oss av respondenter som är relevanta för de forskningsfrågor som vår studie grundar sig på. Bryman (2011, s.350) beskriver även hur målstyrda urval normalt sett sker på mer än en nivå. Vi satte således i den målstyrda urvalsprocessen upp olika kriterier för de undersökningsdeltagare som utgör vår respondentgrupp. Exempel på de kriterier vi bestämt är ålder, etnisk bakgrund samt att respondenterna varit en del av samma kommunala mottagande. Ensamkommande flyktingbarn som får uppehållstillstånd i Sverige får genomgå den statliga- och kommunala etableringsplanen som innefattar en vård och behandlingskedja (Information om Sverige, 2016). Etableringsplanen syftar till att de nyanlända så snabbt som möjligt ska lära sig det svenska språket samt finna ett arbete för att i förlängningen klara av sin egen försörjning (Information om Sverige, 2016). Denna plan kan således liknas vid ett redskap som skall hjälpa de nyanlända att bli integrerade, att känna tillhörighet och delaktighet i samhället.

Fyra respondenter är när det ställs i relation till en hel population minimalt, vilket såklart medför problematik för generaliserbarheten och överförbarheten. Med tanke på tidsramen för studien och att Denscombe (2016, s.289) beskriver semistrukturerade intervjuer som ”baktunga” i databearbetningen och i analysen då intervjuer av denna karaktär producerar data som inte är förkodade och som har ett relativt öppet format, anser vi att omfattningen är anpassad efter tidsramen och ändamålet.

3.2.1 Presentation av respondentgruppen

De fyra respondenter som ligger till grund för den data som kommer samlas in i vår studie och senare analyseras kom alla till Sverige under år 2011. Respondenterna anlände när de var 16-17 år gamla och har alla gått i skola i Sverige men med olika inriktningar. Samtliga respondenter har sedan minst sex år ett permanent uppehållstillstånd i Sverige vilket ger dem rätt och möjlighet att leva resten av sina liv i Sverige. En respondent har gått nationell gymnasial utbildning medan de andra tre gått anpassad gymnasial utbildning med fokus på det svenska

språket i förbättringssyfte. I dag har samtliga respondenter någon form av anställning och egen bostad. Samtliga respondenter är män i åldern 23-24 år. Vi hade inte för avsikt att inta ett genusperspektiv i vår studie, men är medvetna om att vårt resultat i och med den uteblivna könsfördelningen enbart kan spegla ett manligt perspektiv.

Inledningsvis i urvalsprocessen förvissade vi oss om att respondenterna har eget boende, att de har uppehållstillstånd, att de är myndiga och en tryggad försörjning. Detta med anledning av de etiska aspekter som kan tänkas presentera sig vid en studie som denna. Samtliga respondenter har sedan tre år tillbaka eget boende där de har förstahandskontrakt på lägenhet eller själva äger sin bostad, en bostadsrätt. Samtliga respondenter har permanent uppehållstillstånd vilket inte kan dras tillbaka eller omprövas. I praktiken kan man med ett permanent uppehållstillstånd leva resten av sitt liv i Sverige utan hinder. Respondenterna uppfyller, med ett undantag, alla kriterier för ett svenskt medborgarskap. Det sista hindret är vistelsetiden i Sverige, vilket försvinner vid årsskiftet 2018/2019. Då kan respondenterna ansöka och beviljas svenskt medborgarskap. Skillnaden mellan medborgarskap och uppehållstillstånd är främst två; de beviljas rösträtt i allmänna val och de får ett svenskt pass i och med ett beviljat medborgarskap. Respondenterna är alla mellan 23 och 24 år gamla och är därför myndiga och har ingen som företräder dem i något sammanhang. Avslutningsvis har tre av fyra en tillsvidareanställning och en har ett vikariat som sträckt sig över två år på samma arbetsplats och snart omvandlas till en tillsvidaretjänst på grund av Lagen om Anställningsskydd.

3.3 Genomförande

De intervjuer som utförts till denna studie har skett på en avskild plats på ett geografiskt närliggande konditori. En avskild miljö eftersträvades i och med att vi ville finna en plats där vi kunde undvika eventuella störningsmoment och stresspåslag, vilket Trost (2010, s.65) belyser vara av vikt vid val av plats för intervjuer. Trost (2010, s.65-66) belyser även vikten av att finna en miljö där respondenterna känner trygghet och lugn inför intervjutillfället. Med ovanstående i åtanke valde vi mellan tre helt olika platsalternativ för våra intervjutillfällen. Vi valde mellan ett avskilt rum på deras arbetsplats, ett bokad rum på Högskolan Dalarna eller en avskild plats på ett geografiskt nära konditori. Respondenternas arbetsplats ansåg vi var ett alternativ i och med att vi antar att detta kan vara en geografiskt närliggande och trygg miljö för respondenten, vilket Trost (2010, s.65-66) lyfter fram som en viktig aspekt. Trost (2010, s.65-66) beskriver dock att risken för att bli störda på arbetsplatsen är stor. Högskolan Dalarna var ett alternativ i och med enkelheten att boka ett rum och möjligen tideffektivt ur vår

synvinkel. Skolan är dock inte geografiskt nära och lättillgängligt för våra respondenter. Samtidigt som det skulle kunna bli problematiskt i och med att det skulle kunna ses som ett maktövertag om Högskolan Dalarna är en plats som vi som leder intervjuerna är mer vana och bekväma att vistas på jämfört med respondenterna. Vi var även medvetna om att vi på ett konditori riskerade bli störda även om vi med hjälp av personal fick tillgång till en avskild plats och kontrollerade risken för överhörning och andra störningsmoment och ansåg dem försumbara. Dock ansåg vi att valet av plats hade fler positiva än negativa sidor, exempelvis att det var geografisk nära våra respondenter, vilket gjorde det lättare för dessa att ta sig till intervjuerna och möjligen bidrog till deras val att delta. Även miljön på ett konditori anser vi vara mer ”avslappnande” och trygg gentemot hur ett kontor eller grupprum kan upplevas. Med tanke på att det oftast går att finna för- och nackdelar med alla platser, så ser vi ändå den valda platsen vara bäst lämpad för intervjutillfällena.

Vidare diskuterade vi huruvida vi skulle dela upp intervjuerna med tanke på effektiviteten samt i hopp om att spara tid till annat eller om vi skulle ha intervjutillfällena tillsammans. Trost (2010, s.67) beskriver hur två intervjuare kan, ur den intervjuades situation, upplevas som ett maktövergrepp där den intervjuade kan känna sig underlägsen. Samtidigt belyser Trost (2010, s.67) att det kan vara bra att vara två innan ett förtroende har byggts upp och att dessa två kan komplettera varandra. Vi valde slutligen att båda skulle medverka vid alla intervjutillfällena som tog cirka 45-55 minuter per intervju och där vi under två tillfällen vardera hade som huvuduppgift att föra intervjun genom att ställa de frågor och följdfrågor som återfanns i intervjuguiden. Den andra hade som uppgift att anteckna, observera samt att stötta med följdfrågor under intervjutillfällena. Vi ansåg att det kan vara en fördel att vara två, inte minst för att vi kunde understödja varandra utan även för att vi tror att det kan vara en fördel inför kommande analys eftersom vi båda varit delaktiga i dels intervju- och dels transkriberingsprocessen. Som tidigare nämnt valde vi att utföra individuella intervjuer framför en gruppintervju även om det kan vara mer tidskrävande. Detta val gjordes då vi anser att individuella intervjuer genererar ett bredare och mer innehållsrikt material med fler och varierande infallsvinklar. Vi anser även att en gruppintervju hade kunnat generera ett material som är mer kopplat till enstaka respondenter då intervjuer av gruppkaraktär kan medföra att de som är tystlåtna och blyga inte får komma till tal på samma sätt som under enskilda intervjuer.

3.4 Tillförlitlighet, trovärdighet, överförbarhet och pålitlighet

Reliabilitet och validitet är två begrepp som vi vanligtvis anser används i naturvetenskapliga studier och där kvantitativa metoder används. Inom samhällsvetenskapliga studier där metod av kvalitativ karaktär är vanligt förekommande talar man oftast istället om tillförlitlighet och trovärdighet, vilket är begrepp med synonym innebörd till reliabilitet och validitet (Bryman 2011, s.49-51). I och med att vår studie är av kvalitativ karaktär har vi därav valt att använda oss av begreppen tillförlitlighet och trovärdighet.

Denscombe (2016, s.409-410) beskriver hur trovärdigheten vid forskning av kvalitativ karaktär inte är lätt att bedöma med hjälp av kriterier som brukar användas inom ramen för forskning av kvantitativ karaktär. Vidare beskriver Denscombe (2016, s.409-410) att det exempelvis inte är möjligt att kontrollera dels forskningskvaliteten och dels fyndkvaliteten genom att upprepa forskningen likt det sätt man kan göra vid exempelvis experiment. Detta beror delvis på att det aldrig går att till fullo kopiera en social inramning eftersom att tiden förändrar både miljö och individer (Denscombe 2016, s.409-410). En annan aspekt som lyfts fram av Denscombe (2016, s.410) är hur forskare har benägenhet att bli för involverade i dels insamling av data och dels i analysen av det som insamlats. Detta medför att processen att reproducera identiska data och även komma fram till identiska slutsatser bedöms som liten (Denscombe 2016, s.410).

I och med vad som ovan beskrivits bör en studie med hög trovärdighet och tillförlitlighet kunna utföras igen, med samma metod som tidigare använts, av en annan person vid ett senare tillfälle och då även kunna generera samma svar som vid tidigare tillfälle. Denscombe (2016, s.289) beskriver hur det vid semistrukturerade intervjuer är svårt att uppnå konsistens, det vill säga att data som insamlats påverkas av den specifika kontexten och av de respondenter som deltar i studien. Med tanke på ovanstående kommer vi lägga stor vikt vid att formulera och presentera ett tydligt, välstrukturerat och detaljrikt metodkapitel. Vilket även innehåller utförlig dokumentation i form av exempelvis transkribering av anteckningar vid intervjutillfällena för att på så vis öka vår studies trovärdighet och tillförlitlighet. Att skapa fylliga och- eller täta beskrivningar av de detaljer som återfinns kallar Bryman (2011, s.355) för "*thick descriptions*".

3.5 Etik

De fyra forskningsetiska principerna som Bryman (2011, s.131-132) belyser är *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *nyttjandekravet* samt *konfidentialitetskravet*. Dessa rör

frågor om frivillighet, integritet, konfidentialitet och anonymitet för de personer som är inblandade i studien och kan därav liknas vid de grundstenar som vår studie är byggd på.

Enkelt beskrivet bygger *informationskravet* på att forskaren skall informera de som kan beröras av forskningen om studiens syfte, att deltagandet är frivilligt och kan avslutas när som helst om så önskas. *Samtyckeskravet* handlar istället om att deltagarna själva har rätten att bestämma om sin eventuella medverkan. *Nyttjandekravet* handlar om att de uppgifter som insamlats om enskilda individer endast får användas för just forskningsändamålet och inget annat. Det sista av de fyra kraven, *konfidentialitetskravet* syftar till att alla individers personuppgifter skall förvaras på ett sätt så att obehöriga ej kan ta del av dessa uppgifter. (Bryman 2011, s.131-132)

För att försäkra oss om att respondenterna som deltagit vid denna studie har vetskap och förståelse för de forskningsetiska principerna som ovan nämnts, har vi i det författade informationsbrevet (*Bilaga II*) upplyst respondenterna om dessa principer och de rättigheter de har inför, under och efter studien. Informationsbrevet tilldelades de respondenter som deltagit i vår studie vid det tillfälle de blev kontaktade om ett eventuellt deltagande, då även information om studiens syfte, förslag på tid och plats för intervjutillfället och förväntad tidsåtgång presenterades. Respondenterna gavs möjlighet att ställa frågor om studien, dess syfte och villkoren kring deras medverkan. Samtliga respondenter har godkända betyg i svenska på grundskolenivå eller högre och kan anses ha god språkförståelse. Respondenterna erbjöds att få ta del av informationsbrevets innehåll översatt till deras modersmål men då de ansåg att de till fullo förstod innehållet och uttryckte en glädje över att få medverka avböjde samtliga möjligheten till ett översatt informationsbrev. Med anledning av den nya dataskyddsreformen *general data protection regulation* (GDPR) anser vi det extra viktigt att belysa att allt material som insamlats har förvarats i lösenordskrävande och säkrade mappar på våra datorer vilka även dom är försedda med lösenordsskydd och övriga skydd i form av exempelvis antivirusprogram. Då lagen inom hela EU träder i kraft den 25 maj 2018 har vi tillsett att all insamlad digital data som faller inom ramarna för GDPR raderats innan lagen trätt i kraft. Vi har även i texten och i bearbetning av materialet valt att använda ordvalet respondent istället för det egentliga namnet då en anonymisering av deltagarnas namn hjälper oss att säkerställa att de forskningsetiska principerna har implementerats.

Frågorna i vår intervjuguide är samtliga av en sådan natur att de inte kan betraktas som känsliga eller integritetskränkande, exempelvis berörs inte ämnen såsom politisk övertygelse eller

bakgrunden till att respondenterna hamnat i Sverige som ensamkommande flyktingar. Respondentgruppen bedöms inte heller som sårbar då de sedan en längre tid har permanent uppehållstillstånd och i lagens mening är vuxna. Forskningsetiska nämndens blankett för egenkontroll av etiska frågor har fyllts i och bifogas studien (Bilaga III).

Enligt forskningsetiken ska nyttan av studien överväga eventuella risker samt respondenterna integritet och säkerhet är viktigare än den eventuella samhällsnyttan. Vi tänker här redogöra för hur vi agerat för att säkerställa dessa forskningsetiska principer.

Som vi tidigare redogjort för är respondenterna helt självförsörjande och oberoende av stödinsatser från kommun eller stat. De har en tryggad inkomst och ordnade levnadsförhållanden i form av egen bostad och anställning. Respondenterna bor ensamma i sin bostad och är kontraktsinnehavare. Deras uppehållstillstånd medför att de har samma rättigheter som en svenskfödd, med undantag för allmän rösträtt och ett eget svenskt pass. I och med det permanenta uppehållstillståndet är deras vistelserätt i Sverige ovillkorad och medför att de får tillgång till välfärdssystem, uppfyller bankernas lånevillkor, har arbetsrätt och rätt att bosätta sig var de vill i Sverige. Med anledning av dessa förhållanden anser vi att respondenterna som grupp och som individer inte kan anses vara en utsatt grupp eller vara i en beroendeställning som negativt kan påverkas av medverkan i aktuell studie.

Vidare har vi genomgående under arbetet arbetat för en fullständig anonymisering, där inga utomstående fått tillgång till respondenternas identiteter, inte heller har respondenternas identiteter sparats vare sig digitalt eller i pappersform utan kodats till siffror redan vid intervjutillfället.

Genom dessa steg anser vi att respondenternas identiteter skyddats genom arbetets gång samt att vi anser oss vinnlagda om att respondenterna inte kan anses vara i en utsatt, sårbar eller känslig position. Med anledning av detta anser vi att inget lidande eller någon skada för respondenterna kan komma av en medverkan i aktuell studie.

3.6 Dataanalysmetod och analysprocess

Som analysmetod har vi valt att använda en modell av tolkande karaktär. En tolkande analys har valts i och med att vi anser att en metod av detta slag är mest lämpad för att på ett djupgående plan redogöra för de upplevelser och inställningar vi förväntar oss kunna insamla under

intervjutillfällena. Vidare anser vi tolkande analys vara lämplig vad gäller att hitta gemensamma nämnare i de enskilda intervjuerna för att senare koppla dessa till ett större kollektivt mönster. Kvale och Brinkmann (2009, s.253) beskriver en intervjuanalys som är präglad av teoretisk tolkning av intervjumaterialet. Alltså att intervjumaterialet tolkas ur ett eller flera teoretiska perspektiv. Kvale och Brinkmann (2009, s.256) beskriver dock hur denna analysmetod kan ge en skev bild för läsaren där aspekter av fenomenen möjligen endast ses genom det teoretiska synsättet. Teoretisk tolkande analysmetod kan dock ge sken åt nya kontexter för reflektion och nya dimensioner av kända fenomen (Kvale & Brinkmann 2009, s.256).

Denscombe (2016, s.379) beskriver hur objektivitet är en viktig aspekt i databearbetningen med anledning av att det utmärker forskning som är opartisk och neutral gällande forskaren eller forskarnas inverkan på resultatet samt att analysprocesserna och datainsamlingsmetoderna är rättvisa och ärliga. Alla erfarenheter, tankar och tolkningar bygger på vår förförståelse. Därav är det viktigt att inse likt Denscombe (2016, s.413) beskriver att forskning som står fri från inverkan från de som genomfört forskningen inte existerar, utan alltid är ett resultat av en tolkningsprocess. Trots denna vetenskap har vi för avsikt att närma oss frågeställningarna på ett förutsättningslöst sätt utan en i förväg uppställd hypotes då vi anser att detta kan ha en negativ inverkan på vår förmåga att upptäcka skiftningar och mönster i datamaterial. Detta i sin tur riskerar att leda till att studieresultatet blir missvisande eller en produkt av vår egen förförståelse eller ambition att bekräfta hypotesen. Vi har för avsikt att anamma det som Denscombe (2016, s.414) beskriver om hur man måste distansera sig från sina normala, vardagliga övertygelser och undvika att ta ställning till sociala frågor under forskningsperioden. Vår förförståelse går självfallet aldrig att förneka. Vi har genom att vi medvetandegjort våra egna kunskaper och värderingar om fenomenet försökt skapa distans så att vi kan vara mer objektiva i våra analyser.

4. Resultat

I detta kapitel har vi för avsikt att redovisa resultat och analys som framkommit genom de kvalitativa intervjuer som vi genomfört. Resultatet av studien kommer inte att kunna generaliseras i ett större perspektiv, då studien är av begränsad karaktär.

Vi har valt att redovisa vår analys utifrån våra tre valda teoretiska tema där respondenternas svar redovisas och analyseras utifrån vald teori. Detta för att tydligare skapa en inblick i analysprocessen samt för att ge en struktur där den tolkande processen tydliggörs och framträder.

Genom denna uppställning anser vi att syftet med studien, att söka en djupare förståelse för respondenterna upplevelser av mötet mellan kulturer och hur de ser på den dominerande svenska kulturen belyses på olika sätt beroende på teoretisk utgångspunkt

4.1 Antonovsky - KASAM

Vi bad respondenterna att berätta om en vanlig dag i deras liv. De redogör samtliga spontant för vad de gör när de är lediga från jobbet och inte har några åtaganden kopplat till arbete. Detta får oss att identifiera livet utanför arbetet som det prioriterade och viktiga för respondenterna. Det är på fritiden de träffar sina vänner och umgås med de människor som betyder mest för dem. Antonovskys teori om hanterbarhet visar på hur de resurser som krävs för att hantera de stimuli man utsätts för och upplever kan återfinnas hos den enskilde individen men även kan återfinnas hos andra personer eller institutioner. I fallet med våra respondenter redogör de för hur de i sitt umgänge till stor del diskuterar arbetet, olika problem de stött på i kontakt med byråkrati och institutioner samt hur de hjälper varandra i lärandet och delar erfarenheter. Tre respondenter redogör för sitt sociala umgänge såsom varande nästintill uteslutande bestående av landsmän. De berättar att umgänget känns naturligt då de delar språk och har samma utgångspunkt och att detta skapar en miljö där de har en gemensam förståelse för sin situation.

Respondent 1: *”Vi pratar mycket om hur det funkar och hjälpa varandra, som deklARATION. Som var svårt först, man visste ingenting. Vi fastnar i någonting och hjälper, frågar varandra liksom.”*

Respondent 4: *”Vi hjälper och beskriver papper och sånt för varandra.”*

Detta kan vara ett exempel på att det som upplevs som svårt och obegripligt hanteras och ges mening genom att hanterbarheten skapas genom kontakt med andra, med samma bakgrund och kulturella identitet, och gradvis byggs upp.

Mötet med den svenska kulturen har för respondenterna inneburit att många intryck varit svåra att förstå och begripa. De redogör för hur tiden på det kommunala boendet varit en period där de fått en grundläggande förståelse för den svenska kulturen och där personalen varit en väg till att skapa en begriplighet för deras nya situation. Gemensamt för våra respondenter är att de tidigare sökt svar och vägledning ifrån svenskfödd personal men att de i dagsläget lever ett relativt inrutat liv som till största del består av att arbeta och sköta sina arbetsuppgifter och att deras hem är en plats där de för det mesta är själva och lever efter sina egna inrutade rutiner. På detta sätt har de skapat en miljö där de själva har kontroll över sina intryck och mängden yttre stimuli på ett sätt som innebär att de själva styr situationer där begripligheten kan utmanas. Endast en respondent redogör för sitt privata umgänge såsom blandat mellan utlandsfödda och svenskfödda och att han rör sig i kretsar där det inte finns en tydlig kulturell definition av olika grupper.

Respondent 3: "Jag tittar inte på själva länder, utan på människan, hur de är. Är det en bra kille jag blir vän liksom, oavsett var den kommer ifrån."

Han berättar om hur dessa möten gett upphov till många funderingar hos honom angående kulturellt betingade beteenden men att han kunnat förstå dessa genom att våga fråga i pågående situation. Han kastar sig in i situationer på ett sätt som inte är representativt för respondentgruppen där tillvägagångssättet snarare tycks vara att begränsa antal intryck och att tolka dessa tillsammans med andra med samma kulturella bakgrund och på så sätt skapa en begriplighet förankrad i den egna kulturella identiteten.

Respondent 2 förklarar sitt umgänge med orden:

"Det har blivit så för svenskar jag tycker har blivit lite jobbigt att få kontakt med dem, för de liksom tänker helt annorlunda än vi. Det är lite svårt att förstå varandra. Vi har inte varit samma som svenskar och de har inte varit i vår situation och så, var vi kommer ifrån och hur tänker vi. Det är liksom annorlunda."

På detta sätt lyfter han upp det som han ser som problematiskt, att han har svårt att få en förståelse och begriplighet för den svenska kulturen i mötet med infödda svenskar, bärare av- och representanter för den svenska kulturen. Relevant och signifikativt är att de söker förståelse för den dominerande kulturen hos varandra i gruppen av människor med samma kulturella bakgrund, istället för att söka svaren genom interaktion med ”svenskar”. Meningsfullhet uppnås på detta sätt först när intryck tolkas tillsammans med den egna gruppen, de främmande intryck och stimuli de utsätts för blir begripliga för respondenterna när de tillsammans med den egna gruppen tolkas och förstås utifrån den egna kulturella förförståelsen. Nyckeln till hanterbarhet ligger således i den egna gruppen istället för det egna självständiga utforskandet av den nya kulturen.

Ingen i respondentgruppen har ännu fått ett svenskt medborgarskap, de berättar att deras status som flyktingar är lågt graderad och att ett medborgarskap först är möjligt efter det att de bott åtta år i Sverige samt har ordnade levnadsförhållanden. Samtliga respondenter har för avsikt att söka medborgarskap så snart de uppfyller kriterierna, vilket innebär tidigast år 2019. Samstämmigt uttrycker de en längtan efter att få svenskt medborgarskap och kopplar medborgarskapet till känslan av tillhörighet och samhörighet; känslan av att vara svensk. Som följdfråga på detta frågade vi om de kände sig som svenskar idag varpå de uttryckte att de inte känner sig som svenskar trots att de bott här länge och har en ordnad livssituation med eget boende och anställning.

Respondent 2: ”Jag tänker liksom nu är det dags om jag liksom blir svensk medborgare, jag känner mig kanske lite närmare svensk. Men inte nu. Men kanske med medborgarskap.”

Medborgarskapet representerar här en faktisk omständighet och markör på en identitet som svensk. Uppfattningen är i respondentgruppen att medborgarskapet är en faktor som är avgörande för den egna känslan av att tillhöra den nya kulturen och samhället. Den abstrakta känslan av tillhörighet knyts av samtliga respondenter till ett konkret dokument om medborgarskap, ett sätt att bringa begriplighet till en situation där de erfar en känsla av att sakna tillhörighet och begriplighet för den egna situationen.

4.2 Goffman -Social interaktion

Genom att analysera intervju svaren utifrån Goffmans (2009) teori om social interaktion har vi för avsikt att tolka vår data och se hur respondenterna agerar i olika miljöer beroende på vilken som är den rådande kulturella dominansen.

Som tidigare nämnts uppger flertalet av respondenterna att de på sin fritid huvudsakligen eller nästintill uteslutande umgås med landsmän eller människor med liknande bakgrund som de själva. På frågan hur de pratar med varandra och vad de pratar om svarar respondenterna att de inte pratar så mycket om det emotionella och privata med sina vänner. De pratar istället om sina jobb och vardagliga bryderier såsom kontakter med myndigheter. Familjen är enligt respondenterna de människor som de kan prata med om det innersta och mest emotionella och de har kontakt med sina familjer varje vecka via telefon och olika applikationer för videosamtal. Detta visar på att olika grupper inom det sociala livet har olika funktioner för respondenterna; de interagerar olika beroende på vilka de har omkring sig. Samtalen med landsmännen sker på modersmålet vilket gör att deras svenska språk endast utvecklas i andra situationer än när de umgås med sina landsmän.

För att titta närmre på hur de interagerar över de kulturella gränserna frågade vi om deras arbetssituation. Tre respondenter jobbar inom industrin och en jobbar inom vården. Respondenten inom vården har som främsta mål att få fast anställning och kan senare tänka sig att utbilda sig vidare inom yrket så som undersköterska, sjuksköterska eller ambulanssjukvårdare. Ingen redogör för ambitioner att utbilda sig inom teoretiska ämnen på högskola eller universitet. Den fasta trygga anställningen är ett huvudmål i sig snarare än karriär eller akademisk examen. Arbetet ses som ett sätt att tjäna pengar och skapa förutsättningar för ett drägligt liv snarare än att vara ett eget mål och som del av livet ge mening eller egenvärde åt respondenten. Detta sker utanför arbetet. Arbetet ses heller inte som en plats för att knyta nya sociala kontakter eller vänskapsband. Samtliga respondenter arbetar på arbetsplatser som domineras av svenskfödda kollegor. Socialiseringen med kollegorna begränsas till samtal om arbetsuppgifterna, om arbetsplatsen i stort eller möjligen om vardagliga samtalsämnen såsom väder eller nyheter. En respondent uppger att han har en mycket begränsad interaktion med sina kollegor då det inte går att kommunicera ”på golvet” på grund av den höga ljudvolymen och under rasterna sitter han mest och tittar på sin mobil. Ingen respondent umgås med kollegor utanför arbetet. Detta ger oss ett exempel på att interaktionen är strikt situationsanpassad och att de kulturella skillnaderna på detta sätt elimineras på arbetsplatsen då de aldrig tillåts vara en

faktor i kommunikationen och socialisationen. Vidare ger detta oss informationen att teorin om teckenutrustningen kopplat till den svenska kulturen inte blir tillgänglig för respondenterna på arbetsplatsen. Istället begränsas respondenterna till en mer trivial form av socialisering där chanserna till rollförlust är minimala och där mönstren för interaktionen är fasta och lätta att förhålla sig till. Genom detta arrangemang hålls/håller sig respondenterna utanför den dominerande svenska kulturens grupp och kan inte få tillgång till den teckenutrustning som är gemensam för kommunikationen inom gruppen av svenskfödda.

4.3 Berry - Kulturmöte

Genom att studera hur Berry förklarar sin teori om kulturmöte och applicera den genom att tolka intervju svaren utifrån teorin om hur olika kulturella grupper möts, interagerar och förhåller sig till sin egen underordnade grupp och den dominerande gruppen. Detta ger oss en inblick i om respondenterna uppfattar en dominerande svensk kultur och huruvida de själva identifierar sig som tillhörande en underordnad grupp.

Vi frågade respondenterna om människor i deras närhet och om deras relationer för att se hur de förhåller sig till den traditionella bilden av umgänge och förhållande. En respondent är inte trollovad eller gift. Han uttrycker en önskan om att hitta någon att gifta sig med och starta familj med, företrädesvis en landsmaninna men han öppnar upp för en kvinna av annan nationalitet även om han tror att han kommer att hitta någon från sitt hemland då detta är enklare. Detta motiverar han med att de har samma bakgrund och gemensamt språk vilket skulle ta bort fokus från de olikheter som finns och därmed förenkla vardagen och låta fokus ligga på kärleken. Berrys teori om gruppens kulturella identitet, att värna om sin egen kultur och värdesätta densamma genom att reproducera tidigare mönster och traditioner som i det här fallet handlar om äktenskap och hur dessa ingås är relevant i detta fall. Två respondenter är trollovade, båda två med tjejer ifrån samma bakgrund som de själva. Den ena respondenten är trollovad med en landsmaninna som liksom han flytt till Sverige. Denna trollovning skedde i samförstånd med flickans familj som hon bor med i Sverige och respondentens familj i hemlandet. De kommer att åka till Iran under sommaren för att ingå äktenskap där för att sedan återvända till Sverige för att registrera sitt äktenskap även här. De har köpt en gemensam bostad i Sverige som de kommer att dela först när de är gifta. Respondenten berättar att detta är i enlighet med deras kultur. Tydligt uttalat är att det är viktigt för honom att följa de traditioner och seder han fått med sig från sitt hemland. Detta förstärks av hans umgänge i Sverige med landsmän och ses av respondenten som positivt.

Den andra trolovade respondenten är trolovad med en kvinna i hemlandet och ska gifta sig med henne i hemlandet när han har sin situation ordnad i Sverige. Även denna trolovning är arrangerad av familjerna i hemlandet och har gjorts för länge sedan; familjerna har känt varandra länge och han beskriver henne som sin första kärlek. Vidare berättar han om att han i Sverige haft flickvänner, födda i Sverige men att han i dagsläget inte träffar någon. Han har tidigare och än idag utmanat sin kulturella identitet men uttrycker att det är enklare med en gemensam kulturell bakgrund vad gäller äktenskap.

Här blir det tydligt att respondenterna uttrycker ett uttalat mål och en intention att skaffa en livskamrat inom den egna gruppen. De uttrycker detta som att den gemensamma bakgrunden är viktig för dem, att bevara den kultur de vuxit upp med. Detta talar om för oss att våra respondenter anser det viktigt att bevara den egna kulturen genom att gifta sig inom den egna gruppen, att de säger sig uppfatta att det är enklare att umgås som gift med en kvinna ur den egna kulturen. Genom att på detta sätt gifta sig och umgås inom den egna gruppen reproduceras och bibehålls den egna kulturen. Interaktion med den dominerande kulturen sker således inte på det innersta sociala planet, familjeplanet.

De svenska traditionerna och högtiderna är respondenterna delvis bekanta med, när de tillfrågas kan de berätta om julafton, nyår och midsommar. De har samtliga varit med på traditionella svenska högtidsfiranden såsom lucia, valborgsmässoafton, midsommar och jul. Två av respondenterna uppger att de återkommande har firat hemma hos sina före detta gode män, både julafton och nyår. Dessa gode män, eller särskilt förordnade vårdnadshavare, är svenskfödda och har utanför sitt egentliga uppdrag bjudit hem respondenterna för att fira högtider med dem och deras släkt och familjer.

Det kommunala boendet som respondenterna tidigare bodde på har skjutsat till högtidsfirande och personal har deltagit tillsammans med de boende och förklarat bakgrunden till vad som firas. Detta uppfattas av respondenterna som lärorikt och nyttigt för att de skulle kunna få en inblick i svenska traditioner. De säger att de svenska traditionerna dock inte är viktiga för dem, de känner inte ett behov eller en önskan att delta och dela dessa med andra. Respondenterna jämför sina upplevelser av det traditionellt svenska firandet med de upplevelser de har av de traditioner som finns i deras kultur. Samstämmigt berättar de om hur de ser på skillnaderna, framförallt hur fokus ligger på olika saker beroende på kultur. I deras kultur har du aldrig ett

firande eller en fest utan musik och dans. Musiken har en framträdande roll och alla dansar till musiken. En annan skillnad som tas upp gällande fest är frågan om gästfrihet och vad bjudning innebär i de olika kulturerna. Det illustreras av respondent 3 när han berättar om att gå på ”en svensk fest”:

”På vissa fester man måste också ta med dricka också. Om vi bjuder någon på fest som exempel, om du kommer med påse med dricka, det är inte bra. Om jag bjuder dig på fest och du kommer med ditt dricka liksom, du skämmer ut mig liksom. Det är jag som bjuder dig på fest, jag måste fixa eller skaffa allting.”

Vidare är den största skillnaden alkohol och dess förekomst. Att alkoholen är en stor del av det svenska umgänget reflekterar respondenterna över och de har alla druckit alkohol i Sverige när de har varit på pub, krog eller uteställe i Sverige. En respondent säger att han ville förstå vad det handlade om och göra som alla andra. Han, respondent 2, är idag den enda som inte dricker alkohol alls. De andra respondenterna dricker alkohol i sociala sammanhang men inte i någon större utsträckning. De dricker inte alkohol när de bara umgås med landsmän eller i sammanhang som är ett uttryck för deras kultur, såsom en högtidsfirande eller ett bröllop. Alkohol dricker de i sammanhang där de möter den svenska kulturen eller andra kulturer där alkohol är ett vanligt förekommande inslag. Gemensamt för respondenterna är att ingen druckit alkohol innan de kom till Sverige, det var förbjudet i deras kultur och förekom inte.

Genom att titta på hur respondenterna ser på de olika kulturernas traditioner och hur de uppfattar dem samt i vilken utsträckning de firar dem kan vi se hur viktigt det är för respondenterna att utnyttja och använda de svenska traditionerna som ett medel och en strategi för att närma sig och interagera med den dominerande kulturen. Viktigt att notera och poängtera i sammanhanget är att samtliga respondenter fått tillgång till dessa traditioner via det kommunala boendet vilket visar på att det från det svenska samhällets sida, i förlängningen den svenska nationalstaten, funnits en ambition att bjuda in och inkludera respondenterna i de svenska traditionerna. Gemensamt för alla respondenter är att de inte känner en samhörighet med det svenska traditionella firandet och inte deltar om de inte blir inbjudna till det. Svenska traditioner är således inte ett sätt eller verktyg för våra respondenter att närma sig och interagera med den dominerande kulturen utan betraktas som något som de står utanför och inte delar med den dominerande gruppen. Istället firar de den egna kulturens traditionella högtider tillsammans med medlemmar i den egna gruppen, exempelvis det egna nyåret eller fastans avslutning. Här

talar en respondent om hur han vid högtider använder en traditionell klädesdräkt men att den enbart används tillsammans med landsmän i detta sammanhang. Han uttrycker att han inte vill sticka ut och dra uppmärksamhet till sig på grund av sina kläder.

Respondent 2: "Våra speciella kläder som är ganska långa och lite stora byxor liksom. Man kan alltid importera från andra länder. Jag har dem. Men bara på de speciella dagarna för annars det liksom kan se konstigt ut. Man ser konstigt ut när man klär sig så där. Svenskar tänker liksom, de där kläderna är inte bra."

Synen på alkohol och dess roll utgör ett undantag, här visar respondenterna att de noterat och uppmärksammat en kulturell skillnad och att de försökt att närma sig den dominerande kulturens inställning och bruk av alkohol. Samtliga respondenter har provat alkohol och druckit i sammanhang och miljöer där det traditionellt förekommer alkohol såsom restaurang, pub och uteställen. Tre av fyra respondenter dricker idag fortfarande alkohol när de vistas i dessa miljöer då de känner att det hör till. Den respondent som inte dricker idag gör detta på grund av sin religion, att det inte är tillåtet för honom att dricka som muslim. Respondenterna visar här på att de uppmärksammat den svenska alkoholkulturen och att det i sammanhang och situationer där den svenska dominerande kulturen nyttjar alkohol även förväntas att de ska dricka för att inkluderas. Exempel på dessa situationer är när de går till en pub för att titta på en fotbollsmatch tillsammans med andra eller när de går ut på lokal för att vara bland många människor. Just detta, att använda alkohol för att passa in i ett sammanhang som "tillhör" den dominerande svenska kulturen, är det enda där våra respondenter tydligt visar att de inte väljer sin egen kultur och dess beteendemönster utan anammar den dominerande kulturens sätt att umgås. De säger att de gör det för att passa in och vara delaktiga samt för att det upplevs av dem att man är utanför och ifrågasätts om man inte dricker i dessa sammanhang.

5. Analys och diskussion

Genom att ställa upp vår analys utifrån teoretiska tema anser vi att vi vunnit tydlighet och precision och gör det tydligt för läsaren hur vår data analyserats utifrån vald teori.

Analysen betraktad utifrån denna uppställning av teori och med koppling till vårt syfte kändes relevant. Vi ansåg att de olika teorierna spelade olika roll i vårt sätt att betrakta respondenternas upplevelser av den dominerande svenska kulturen, hur de upplever sitt sätt att interagera med representanter för den svenska kulturen och rollen de har i den svenska kulturen samt hur de upplever mötet och interaktion mellan sin egen ursprungliga kultur och den nya svenska dominerande kulturen. Genom att hålla isär teoretiska begrepp utifrån tema anser vi att vi skapat en distinktion mellan valda teorier.

Genom att använda Antonovskys teori om KASAM har vi försökt att se till hur respondenterna skapar mening, förståelse och sammanhang i vardagen och hur de tacklar att vara i en kultur som inte är den de vuxit upp i. Genom att ställa frågor om hur de upplever den nya kulturen, hur de hanterar med- och motgångar, vad som är svårbegripligt och hur de löser detta har vi kunnat skapa oss en bild av respondenterna vardag. Genom att med frågor och följdfrågor identifiera vilka utmaningar, hinder och problem respondenterna upplever i vardagen och hur de hanterar dessa har vi kunnat se på den svenska kulturen ur deras synvinkel. Det blev tydligt att respondenterna på olika plan upplever den svenska kulturen som svårbegriplig och problemfylld då de berättar om olika aspekter som är svåra att förstå och hantera. Upplevelsen är att respondenterna valt att hantera detta inom den egna gruppen istället för att söka svar och förståelse inom den dominerande svenska gruppen. Detta föder ett svar och en fråga; de hittar ett sätt att förstå och begripliggöra en omständighet men frågan är hur den förstås av dem. De tolkar en situation tillsammans med andra ur den egna gruppen istället för med någon som vuxit upp i den svenska kulturen och har den internaliserad. Frågan är då i vilken utsträckning förståelse skapats? Svaret blir att en tillräckligt god förståelse skapats för att respondenten ska känna sig tillfredsställd, de skapar en begriplighet tillsammans med de resurser som finns inom den egna gruppen.

Det som också framträder tydligt är att respondenterna väljer i vilken utsträckning de utsätts för intryck och stimuli ifrån den dominerande kulturen. De redogör för att de tydligt ser en skillnad mellan de olika kulturerna och att de väljer sammanhang och situationer där de inte behöver ta

in och hantera nya intryck utan kan vara trygga i det kända och invanda. Huruvida detta är ett uttryck för att bibehålla det kulturella sammanhang de haft med sig från uppväxten eller en strategi för att skapa en begriplighet och ett sammanhang i vardagen går inte utifrån vår data att urskilja. Dock ser vi i analysen att båda elementen finns representerade och uttalade vilket ger oss tillräcklig information för att konstatera att båda aspekter av fenomenet finns i respondentgruppen och att de syftar till att både stärka den egna kulturella identiteten och till att skapa en högre grad av hanterbarhet.

Ytterligare en aspekt av hanterbarhet och begriplighet återfinns i det faktum att respondenterna letar och har hittat livskamrat inom den egna gruppen. De uttrycker det som att samspelet är lättare med någon som har samma kulturella bakgrund och att detta skapar en miljö inom vilken de känner sig mer bekväma och känner en större förståelse. Denna aspekt kan återfinnas i Berrys teori om kulturmöte men har även en förklaring inom KASAM där just hanterbarheten och inflödet av intryck begränsas till en grad som respondenterna känner sig bekväma i.

Goffmans teori om socialisering blev under analysarbetet sammanlänkad till Berrys teori men tar sin egen plats då den särskiljer sig genom att identifiera HUR respondenterna interagerar och socialiserar med den dominerande gruppen. Vi har konstaterat att respondenterna identifierat den svenska kulturen som dominerande och att de som grupp är underställda den svenska. Genom att fråga respondenterna i vilken utsträckning de interagerar med den svenska gruppen, hur interaktionen och socialiseringen går till samt inom vilka miljöer och kontexter denna socialisering äger rum har vi kunnat identifiera mönster och strategier för denna socialiseringsprocess.

Begreppet teckenutrustning beskriver hur en grupp har en gemensam uppsättning tecken och uttryck och att dessa går att studera och lära sig. När denna utrustning behärskas kan den användas för att närma sig och integreras i gruppen. Vi fann att respondenterna på sina arbetsplatser jobbar tillsammans med svenskfödda och att detta utgör en arena inom vilken de skulle kunna socialisera med den dominerande gruppen. Analysen av intervjuerna ger dock en bild av hur respondenterna står utanför den dominerande gruppen på arbetsplatsen och socialiserar med låga insatser. De samtalar om neutrala ämnen där de kulturella skillnaderna inte är en faktor i rollspelet. Istället sker socialiseringen på villkor som är enkla för båda grupperna och inte genererar ett kulturellt utbyte. Reglerna är tydliga för alla inblandade; samtalsämnen är kopplade till de gemensamma arbetsuppgifterna, utförandet av arbetet samt

väder och trivialiteter. Det som inte går att utläsa av vår data utan kräver observationer på plats är huruvida denna socialisering är dikterad av den dominerande gruppen som en metod för att hålla sin grupp intakt och den underordnade gruppen av utlandsfödda utanför, om det är respondenterna som medvetet ställer sig utanför eller om det är en kombination.

Det som utmärker sig i analysen är hur respondenterna identifierat alkoholens betydelse i det svenska umgänget och att de anammat detta sätt att socialisera i sammanhang där de utanför arbetet umgås med den dominerande svenska gruppen. Detta gör de för att inte hamna utanför och dra till sig uppmärksamhet. Undantaget är en respondent som helt avstår alkohol men detta sker med religiösa förtecken och är således inte att betrakta som ett uttryck för en kulturell identitet utan en religiös föreskrift. Dessutom har respondenten som numera avstår alkohol tidigare provat det i olika sammanhang i Sverige då han upplevde att han var nyfiken och ville utforska detta sätt att socialisera. På detta sätt kan alkoholen betraktas som en rekvisita i det socialiserande rollspel som sker på de platser där alkohol serveras och att det enligt respondenterna spelar en roll för att överbrygga olikheter och minska känslan av utanförskap och att stå ut från mängden.

När vi har valt att titta på resultatet utifrån teorin om kulturmöte och analysera materialet med utgångspunkten att respondenterna tillhör en underordnad grupp som står emot en dominerande grupp i ett samhälle som är nytt för dem framträder mönster och beteenden som går att förklara med kulturmötesteorin. Dock väcks frågor om hur beteenden uppstår, om det är en medveten handling eller om det är ett sekundärt skeende utanför respondenternas kontroll och intentioner. Tydligt är att respondenterna representerar en underordnad grupp, de ser sig själva som detta och de erkänner den svenska majoriteten av befolkningen som den dominerande kulturella gruppen. De säger sig uppskatta det svenska och den svenska kulturen, framförallt det strukturella i form av ordning, tydlighet och klara regler. Byråkratin lyfts fram som en aspekt i samhället de uppskattar men samtidigt är detta den största källan till vad som upplevs som de stora skillnaderna mellan grupperna. Respondenterna säger sig värna om de egna kulturella traditionerna och sätten att interagera och väljer i stor utsträckning att umgås och socialisera inom den egna gruppen. Det som delvis förblir obesvarat är i vilken utsträckning den förhållandevis uteblivna interaktionen med den dominerande gruppen sker på grund av ovilja ifrån respondentgruppen, på grund av ovilja att interagera ifrån den dominerande gruppen eller om det saknas arenor och miljöer där denna interaktion möjliggörs. Det vi kan konstatera är att interaktionen mellan grupperna är liten och sker på ett sätt där olikheterna i kulturerna inte

kommer upp till ytan och utgör ett ämne för diskussion och gemensam utveckling. Genom att använda kriterierna för kulturmötens fyra utgångar kan vi således se att respondenterna värnar om den egna kulturen. Detta ger oss en ingång till att de möjligtvis kan betraktas som varande antingen integrerade eller segregerade. Trots vår upplevelse att teorin om att det finns fyra utfall av kulturmöten är ett trubbigt instrument som inte enbart kan användas för att bestämma hur en eventuell integration uppstår anser vi att respondentgruppen till största delen faller inom ramarna för att betraktas som segregerade. Om vi tittar på förhållandet till den dominerande gruppen och viljan att interagera och bibehålla en god kontakt blir bilden något mer svårtydd. Det finns hos respondentgruppen uttalat ambitioner att interagera med den dominerande gruppen men deras svar tyder på att denna interaktion sällan sker och under kontrollerade former i miljöer de själva till stor del kontrollerar och väljer. Till största del sker dessa interaktioner när de själva omger sig av medlemmar i den egna gruppen eller på arbetsplatsen där interaktionen sker utefter vad som beskrivs som normaliserade och reglerade former utan risk för konfrontation och kulturkrockar. Detta kan bero på att det är en outtalad överenskommelse för att inte skapa slitningar och konflikter på arbetet vilket skulle störa produktionen men kan också bero på en gemensam eller ensidig ovilja att utmana den egna kulturen. För att utreda detta skulle vi behöva genomföra observationer av respondenterna arbetsplatser vilket vi inte har haft utrymme för i vår studie. Respondenterna uttrycker även en vilja och ambition att gifta sig och leva ihop med kvinnor inom den egna gruppen vilket även detta visar på en medveten strategi för att interaktion sker på deras villkor och i den utsträckning de själva önskar.

Avslutningsvis har vi valt att ta upp vissa aspekter av vårt urval och metod för datainsamling. Ambitionen har varit att få en homogen grupp av respondenter då detta är önskvärt ur ett kulturmötesteoretiskt perspektiv. Det skulle också ge oss möjlighet att studera hur individer i en uttalad grupp förhåller sig till olika fenomen och på så sätt kunna jämföra deras svar utifrån det faktum att de delar erfarenheter, kulturella begrepp, språk och nuvarande livssituation. Viktigt för oss var också att respondenterna idag har egen bostad, har en form av heltidsanställning och inte får sin inkomst ifrån ekonomiskt stöd ifrån stat eller kommun. När dessa kriterier uppfylls anser vi att vi får en homogen grupp med liknande förutsättningar för att fokusera på den kulturella aspekten av integration istället för den strukturella aspekten. Detta gav oss ett begränsat antal individer att välja på men vi ansåg att en grupp på fyra respondenter var tillräcklig för att insamla nödvändig mängd data. Vi hade från början fem respondenter varav en respondent sent i processen uteblev på grund av en resa till hemlandet. Tanken med

den homogena gruppen avspeglas även i vår önskan om att undersöka hur de kommunicerar inom gruppen och gentemot andra grupper vilket för oss utslöt en större variation inom gruppen av respondenter avseende kön, ålder och etnicitet.

Då syftet med vår studie till stor del handlar om att skapa en större förståelse samt att utreda respondenternas inställning till vissa fenomen valde vi att intervjua respondenterna med ett flertal frågor och möjlighet till att ställa följdfrågor för att på så sätt få den data vi behövde. Nyanser och förståelse hade inte, utifrån vår bedömning, gått att uppnå via en kvantitativ metod då språkförståelsen är begränsad och att detta hinder lättast övervinns via en dialog där samspelet med kroppsspråk, repetition och frågor ställda på olika sätt ger en förutsättning för att vi och respondenten skulle förstå varandra i så stor utsträckning som möjligt.

6. Slutsats

6.1 Sammanfattade slutsatser

Anser respondenterna att det finns en dominerande svensk nationell kultur, och hur beskriver de den svenska kulturen?

Vi finner att det står tydligt att respondenterna förhåller sig till en dominerande svensk kultur. De betraktar sig själva som en egen grupp som står åtskild ifrån den dominerande svenska gruppen. Avseende en nationell kultur blir svaret på frågan tudelad, den svenska nationella kulturen beskrivs som ett byråkratiskt system där arbete, bostad och tydliga regler är det som definierar den svenska kulturen vari respondenterna är delaktiga och samtidigt hänvisas det till den svenska kulturen som en samling av traditioner och beteenden som respondentgruppen inte anser sig vara delaktiga i. Den svenska kulturen beskrivs av respondenterna utifrån ett perspektiv där den betraktas utifrån deras egna kulturella preferenser vilket tydliggör det faktum att de ser sig som stående utanför den svenska kulturen. Det svenska medborgarskapet ses som ett konkret bevis på att tillhöra den nationella kulturen och skulle enligt respondenterna ge dem en känsla av tillhörighet och "svenskhets".

Känner sig respondenterna kulturellt integrerade i Sverige?

Upplevelsen är att respondenterna inte aktivt reflekterat över en eventuell kulturell integration. De fäster större vikt vid den strukturella integrationen såsom arbete, bostad, inkomst och tillgång till statliga system. Som individer och grupp känner de sig inte som "svenskar" och värnar om den egna kulturella identiteten de haft med sig från hemlandet. Respondenterna talar om denna kultur som den viktiga för dem, att deras identitet återfinns inom gruppen av de från samma ursprung och kultur och att de gemensamma traditionerna är de som känns relevanta. Med anledning av detta kan vi inte säga att respondenterna är kulturellt integrerade i Sverige.

6.2 Avslutande reflektioner

Genom att studera hur dessa nu vuxna ensamkommande flyktingbarn ser på den egna och den svenska kulturen kan vi dra slutsatsen att de inte känner sig kulturellt integrerade i Sverige och att de inte heller uppvisar ambitioner att nå en kulturell integration. Snarare är de att betrakta som segregerade, med ett huvudsakligt umgänge inom den egna gruppen och med strategier för att möta den svenska kulturen baserade på en struktur av insatser inom den egna gruppen. Detta väcker hos oss en fråga huruvida en kulturell integration är möjlig för en homogen grupp vars

kulturella identitet och preferenser redan är befästa? Den frågan är intressant och för samhällets bästa bör den studeras närmare.

Referenslista

Litteratur och Artiklar

- Antonovsky, A. (2005). *Hälsans mysterium*. 2. uppl. Stockholm: Natur och kultur akademisk.
- Berry, J W. (1997). Immigration, Acculturation, and Adaptation. *Applied Psychology: An International Review*, 46(1), 5-68
- Bjereld, U., Demker, M., & Hinnfors, J. (2009). *Varför vetenskap? Om vikten av problem och teori i forskningsprocessen*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Uppl 2:3. Malmö: Liber AB.
- Denscombe, M. (2016). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Goffman, E. (2009). *Jaget och maskerna*. 6. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Hessle, M. (2009). *Ensamkommande barn men inte ensamma: Tioårsuppföljning av ensamkommande asylsökande flyktingbarns livsvillkor och erfarenheter som unga vuxna i Sverige*. (Doktorsavhandling). Stockholm: Pedagogiska institutionen, Stockholms universitet.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Lidskog, R., & Deniz, F. (2009). *Mångkulturalism – Social fenomen och politisk utmaning*. Malmö: Liber.
- Redfield, R., Linton, R., & Herskovits, M. (1936). Memorandum for the Study of Acculturation. *American Anthropologist*, 38(1), 149-152
- Trost, J. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. 4. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Wernesjö, U. (2014). *Conditional Belonging: Listening to Unaccompanied Young Refugees' Voices*. (Doktorsavhandling). Uppsala: Sociologiska institutionen, Uppsala universitet.

Wikström, H. (2009). *Etnicitet*. Malmö: Liber AB.

Elektroniska källor

Berger, E. (2016, 11 oktober). Ett år sen flyktingkrisen – så ser det ut idag. *Sveriges Television* [SVT]. Hämtad 2018-03-06 från <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/ett-ar-sen-flyktingkrisen-sa-ser-det-ut-i-dag/>

Etnicitet. I *Nationalencyklopedin* [NE]. Hämtad 2018-04-11 från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/nge/etnicitet>

Information om Sverige. (2016). Integration i Sverige. Hämtad 2018-03-06 från <https://www.informationsverige.se/Svenska/Samhalle/Samhallsorientering/Sidor/Den-svenska-integrationspolitiken.aspx/>

Lag om mottagande av asylsökande m.fl. (SFS 1994:137). Hämtad från Riksdagens webbplats: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1994137-om-mottagande-av-asylsokande-mfl_sfs-1994-137

UNHCR. (1997). *Guidelines on Policies and Procedures in dealing with Unaccompanied Children Seeking Asylum*. Hämtad från <http://www.unhcr.org/publications/legal/3d4f91cf4/guidelines-policies-procedures-dealing-unaccompanied-children-seeking-asylum.html>

Bilaga I



HÖGSKOLAN
DALARNA

Intervjuguide

Vi har till våra intervjuer valt att dela upp intervjuerna i tre teman eller fält, där varje tema representerar en varsin teoretisk ansats och infallsvinkel.

Det första temat kopplar vi till Antonovskys teori om KASAM och med detta tema vill vi undersöka hur våra studieobjekt förhåller sig till vardagen, där de nu står på egna ben i den svenska kulturen utan ordnade insatser ifrån stat eller kommun. Vi ställer frågor som bottnar i de tre delarna i KASAM; hanterbarhet, begriplighet och meningsfullhet och vill med detta uppnå en djupare förståelse för hur studieobjekten ser till sin förmåga att hantera och begripliggöra sin omgivning.

Det andra temat är kopplat till Goffmans teori om social interaktion. Genom att använda detta tema har vi intentionen att förstå hur studieobjekten agerar i den nya kulturen, hur de betar sig och agerar. Här arbetar vi utifrån ett antagande att studieobjekten agerar olika i situationer baserat på vilken kultur som är den dominerande i den specifika situationen. Genom att undersöka om det finns medvetna strategier för hur de interagerar och grupperar sig hoppas vi kunna få en förståelse i hur de ser på de olika kulturerna som är en del av deras vardag.

Avslutningsvis har vi till tredje temat valt att använda Berrys teori om kulturmöte och de olika sätten på vilka en medlem i en underordnad grupp närmar sig, interagerar och sammanförs med en dominerande grupp. I detta fall är de aktuella grupperna afghanska ensamkommande invandrade pojkar å ena sidan och den svenska nationalstatens kulturbärare som dominerande grupp på andra. Genom att använda frågor kopplade till dessa begrepp vill vi få en djupare förståelse för hur våra studieobjekt ser på sin egen kultur som de vuxit upp i, hur de ser på den kulturen när de nu lever i Sverige och hur de ser på den svenska kulturen och i vilken utsträckning de interagerar och rör sig i den svenska kulturen.

Öppningsfrågor

- *Hur gammal var du, när du kom till Sverige?*
- *Hur länge har du bott här?*
- *Har du gått i skola i Sverige?*
- *Vad har du läst för program? Var det ett nationellt eller anpassat gymnasieprogram?*
- *Har du ett svenskt medborgarskap eller har du ansökt om det?*

Tema 1 – Känsla av sammanhang

- *Beskriv en vanlig dag för dig.*
- *Vad är dina närmaste mål (utbildning, partner...)?*
- *Vad tycker du är jobbigt / trevligt i ditt liv? Berätta varför.*
- *Vilka personer känner du dig mest nära till/betyder mest för dig? Varför, berätta mer.*
- *Har du vänner? Skola, arbetsplats, fritid?*
- *Har de samma bakgrund som du (EF)? Är de födda i Sverige?*
- *Vad gör ni under fritiden? Vilka slags fester? Vilken musik? Idrott?*
- *Har du varit på fest, svensk pub, café? Konsert, idrottsevenemang? Berätta vilka intryck du fått och hur du upplevde det.*

Tema 2 – Social interaktion

- *Vilka jobbar du med? Är det mest svenskfödda? Blandat?*
- *Jobbar du i ett arbetslag?*
- *Vad pratar ni om på jobbet?*
- *Vad pratar du och dina vänner om?*
- *Har du vänner födda i Sverige? Umgås ni ofta? Vad pratar ni om?*
- *Är det viktigt för dig att passa tider? Bestämmer du träff efter klockan med dina vänner?*

Tema 3 – Kulturmöte

- *Är det viktigt för dig att umgås med andra EF? Är det viktigt för dig att umgås med Afghaner? Med svenskar privat?*
- *Vad tänker du på när du hör uttrycket svenska traditioner? Berätta om dessa?*
- *Vilka traditioner har du vuxit upp med? Skiljer de sig mycket åt?*
- *Vad lagar du oftast för typ av mat?*
- *Vad äter du oftast på restaurang?*
- *Vad lyssnar du på för musik?*
- *Vilka tv-program kollar du på?*
- *Håller du på något fotbollslag?*
- *Kollar du när Sveriges landslag spelar? Vad känner du då?*
- *Håller du koll på någon eller några afghanska idrottsutövare?*

Avslutande frågor

- *Kan vi vid eventuella oklarheter eller ytterligare frågor kontakta dig vid ett senare skede?*
- *Har du någonting du vill förtydliga eller tillägga?*

Följdfrågor av exemplifierande karaktär kommer att ställas vid behov.

Tack för din medverkan!

Bilaga II



HÖGSKOLAN
DALARNA

Informationsbrev

Hej!

Vi studerar det samhällsvetenskapliga programmet vid Högskolan Dalarna och kommer under våren 2018 att genomföra en studie som kommer att handla om hur ensamkommande flyktingbarn med annan kulturell bakgrund än den svenska anser och känner att de passar in och blir en del av den svenska kulturen. Syftet med studien är således att söka en djupare förståelse för hur ensamkommande flyktingbarn som nu ”står på egna ben” som vuxna, ser på sin situation i Sverige; hur de beskriver och redogör för sin egen känsla av samhörighet, hur de ser på delaktighet i det svenska samhället och hur de uppfattar ”den svenska kulturen”.

Ditt deltagande är frivilligt och kan avbrytas när som helst inför, under eller efter studiens genomförande. Informationen som insamlats kommer endast att användas som material till undersökningen och detta material kommer att förvaras på ett sätt så att obehöriga ej har tillgång till informationen. Din identitet kommer att anonymiseras, vilket innebär att all information som kan tänkas vara etiskt känslig och/eller som kan härledas till dig som deltagare har avidentifierats så att det för obehöriga ej är möjligt att kunna koppla uppgifterna till dig. Intervjun beräknas ta ca 50 minuter.

Tack för Din medverkan!

Vid frågor eller funderingar, kontakta oss:

Martin Winqvist
h15marwi@du.se
Telefonnummer: 073-832 32 35

Alexander Gävert
h15alega@du.se
Telefonnummer: 076-396 99 83

Högskolan
Dalarna
791 88 Falun
Sweden
Tel. 023-77 80 00

Bilaga III

Blankett för etisk egengranskning av studentprojekt som involverar människor

Projekttitel: Är vi svenska nu?

Student/studenter: Martin Winqvist & Alexander Gävert

Handledare: Peter Jansson

		Ja	Tveksamt	Nej
1	Kan frivilligheten att delta i studien ifrågasättas, d.v.s. innehåller studien t.ex. barn, personer med nedsatt kognitiv förmåga, personer med psykiska funktionshinder samt personer i beroendeställning i förhållande till den som utför studien (ex. på personer i beroendeställning är patienter och elever)?			X
2	Innebär undersökningen att informerat samtycke inte kommer att inhämtas (d.v.s. forskningspersonerna kommer inte att få full information om undersökningen och/eller möjlighet att avsäga sig ett deltagande)?			X
3	Innebär undersökningen någon form av fysiskt ingrepp på forskningspersonerna?			X
4	Kan undersökningen påverka forskningspersonerna fysiskt eller psykiskt?			X
5	Används biologiskt material som kan härledas till en levande eller avliden människa (t.ex. blodprov)?			X
6	Avser du behandla känsliga personuppgifter, som etnicitet, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv?			X
7	Avser du behandla personuppgifter om lagöverträdelser, som brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden?			X
8	Avser du behandla personuppgifter på ett strukturerat sätt, t.ex. i ett register eller en databas? (Observera att även avkodade och krypterade personuppgifter betraktas som personuppgifter så länge det finns en kodnyckel).			X

Fastställd av Forskningsetiska nämnden 2016-09-27